

Työrauhalainsäädännön kehittäminen - luonnos hallituksen esitykseksi työehtosopimuslain, työriitojen sovittelusta annetun lain sekä eräiden muiden lakien muuttamisesta

Johdanto

Työ- ja elinkeinoministeriö pyytää lausuntoanne liitteenä olevasta työryhmän mietinnöstä, johon sisältyy hallituksen esitysluonnos työehtosopimuslain, työriitojen sovittelusta annetun lain sekä eräiden muiden lakien muuttamisesta.

Tausta

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työehtosopimuslakia, työriitojen sovittelusta annettua lakia, työsopimuslakia ja merityösopimuslakia. Työehtosopimuslakiin ja työriitojen sovittelusta annettuun lakiin esitetään lisättäväksi säännökset eräiden työtaistelutoimien edellytyksistä työsuhteessa. Uudet säännökset koskisivat myötätuntotyötaistelujen edellytyksiä ja poliittisten työtaistelujen enimmäiskestoja sekä ilmoitusvelvollisuuksia näistä työtaistelutoimista ja ehdotettujen rajoitusten rikkomisien seuraamuksia. Työehtosopimuslakiin lisättäisiin säännökset, joiden mukaan työrauhavelvollisuuden vallitessa ei saisi toimeenpanna myötätuntotyötaistelua, jos sen toteuttamistapa tai siitä pääriidan ulkopuolisille aiheutuvat vahingolliset seuraukset olisivat ilmeisessä epäsuhteessa tavoiteltavaan päämäärään nähden. Myötätuntotyötaistelulla tarkoitettaisiin työtaistelua, jolla tuetaan toista työtaistelua. Myötätuntotyötaistelun suhteellisuusvaatimus koskisi työehtosopimuksen voimas- saoloaikaa, jolloin sopimukseen sidottujen välillä vallitsee työrauhavelvollisuus. Lisäksi ehdotetaan rajoitettavaksi poliittisten työtaisteluiden enimmäiskestoja työrauhavelvollisuuden vallitessa siten, että poliittisten työnseisausten enimmäiskesto olisi enintään 24 tuntia ja muiden työtaistelutoimien enimmäiskesto enintään kaksi viikkoa. Työehtosopimukseen sidotun yhdistyksen olisi huolehdittava siitä, että sen alaiset yhdistykset, työnantajat ja työntekijät välttävät suhteettomia myötätuntotyötaisteluita ja enimmäiskeston ylittäviä poliittisia työtaistelutoimenpiteitä. Työriitojen sovittelusta annettuun lakiin lisättäisiin säännös myötätuntotyötaisteluoikeuden rajoittamisesta siten, että sitä ei saisi toimeenpanna, jos sen toteuttamistapa tai siitä pääriidan ulkopuolisille aiheutuvat vahingolliset seuraukset olisivat ilmeisessä epäsuhteessa tavoiteltavaan päämäärään nähden ja jos tuettavan työtaistelun tavoitteena ei olisi työehtosopimuksen solmiminen. Lisäksi ehdotetaan säädettäväksi ilmeistä epäsuhtaa arvioitavaksi samoin kuin mitä esitetään säädettäväksi työehtosopimuslaissa myötätuntotyötaistelun suhteettomuusarvioinnissa. Poliittiseen päätöksentekoon kohdistuvan työnseisauksen kestoja rajoitettaisiin samoin kuin esitetään rajoitettavaksi työrauhavelvollisuuden voimassaollessa työehtosopimuslaissa 24 tuntiin

työtaistelutoimen aloittamisesta. Muut poliittiset työtaistelutoimet kuin työnseisaus saisivat kestää enintään kaksi viikkoa. Työehtosopimuslakiin ja työriitojen sovittelusta annettuun lakiin lisättäisiin velvoite myötätuntotyötaistelun toimeenpanon yhteydessä turvattavaksi yhteiskunnan toiminnan kannalta välttämättömät palvelut tai toiminnot. Työriitojen sovittelusta annetussa laissa säädettäisiin velvollisuudesta ilmoittaa työnseisauksena järjestettävästä myötätuntotyötaistelusta tai poliittisesta työtaistelusta viimeistään seitsemän päivää ennen sen aloittamista. Esityksessä ehdotetaan työehtosopimuslakiin perustuvan työrauhavelvollisuuden vastaisesta työtaistelusta tuomittavan hyvityssakon määrän korottamista siten, että jatkossa hyvityssakon määrä olisi vähintään 10 000 euroa ja enintään 150 000 euroa. Hyvityssakkoseuraamus koskisi myös lainvastaisia suhteettomia myötätuntotyötaisteluita ja enimmäiskeston ylittäviä poliittisia työtaisteluita. Työriitojen sovittelusta annetussa laissa säädettäisiin työehtosopimuslain hyvityssakkoa vastaavasta hyvitysseuraamuksesta suhteettoman myötätuntotyötaistelun tai enimmäiskeston ylittävän poliittisen työtaistelun toimeenpanemisesta työrauhavelvollisuuden ulkopuolella. Oikeus hyvityksen vaatimiseen olisi työtaistelun kohteeksi joutuneella työnantajalla tai työntekijällä. Kanne hyvityksen vaatimiseksi olisi nostettava kuuden kuukauden kuluessa sen kalenterikuukauden päättymisestä, jonka aikana oikeus hyvitykseen on syntynyt. Erityisestä syystä hyvityssakko tai hyvitys voitaisiin tuomita vähimmäismäärää pienempänä tai jättää kokonaan tuomitsematta. Työsopimuslakiin ja erityisopimuslakiin lisättäisiin työntekijälle velvoite maksaa työnantajalleen hyvitystä (200 euroa), mikäli hän jatkaisi työntekijäjärjestön toimeenpanemaa tuomioistuimen laittomaksi julistamaa työnseisauksausta saatuaan tiedon tuomiosta.

Aikataulu

Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään 4.12.2023.

Valmistelijat

Lisätietoja asiasta antavat:
hallitusneuvos Nico Steiner, puh. 0295 049 001
erityisasiantuntija Johanna Ylitesa, puh. 0295 064 207
erityisasiantuntija Katariina Jämsén, puh. 0295 047 143
neuvotteleva virkamies Päivi Kantanen, puh. 295 048 938
sähköposti: etunimi.sukunimi@gov.fi

Liitteet:

[HE-luonnos 23.10.2023.pdf](#)

[Propositionens huvudsakliga innehåll och paragrafer.pdf](#)

[Eriävä mielipide työrauhatyöryhmä työnantajat final \(002\).pdf](#)

[SAK AKAVA STTK eriävä mielipide työrauhakysymykset lokakuu 2023 \(002\).pdf](#)

Jakelu:

Akava
Elinkeinoelämän keskusliitto EK
Kirkon työmarkkinalaitos
Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT
Metsäteollisuus ry
Oikeusministeriö
SAK
STTK
Suomen Yrittäjät SY
Tuomioistuinvirasto
Työtuomioistuin
Valtakunnansovittelijan toimisto
VM/Valtion työmarkkinalaitos

Yleiset huomiot

Yleiset huomionne esityksestä

Esityksen yleisperustelut

Nykytilan ja sen arviointi

1 luku - Asian tausta ja valmistelu

2 luku - Nykytila ja sen arviointi

Yleisperustelut - luvut 3-6

3 luku - Tavoitteet

4 luku - Ehdotukset ja niiden vaikutukset

5 luku - Muut toteuttamisvaihtoehdot

Pykälät ja säännöskohtaiset perustelut

Työehtosopimuslaki

8 a§ [myötätuntotyötaistelun rajoitukset]

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

8 b § [Poliittiseen päätöksentekoon kohdistuva työtaistelu]

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

9 § [Hyvityssakko]

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

10 § [Hyvityssakkoon tuomitseminen]

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

Laki työriitojen sovittelusta ja eräiden työtaistelutoimien edellytyksistä

Lakiin lisättävät otsikoinnit

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

1 § Lain tarkoitus ja soveltamisala

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

7 § Ilmoitus työnseisauksesta

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

8 a § Myötätuntotyötaistelun rajoitukset

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

8 b § Poliittiseen päätöksentekoon kohdistuva työtaistelu

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

8 c § Työtaisteluoikeus virkasuhteessa

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

18 a § Hyvitys

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

18 b § Hyvityksen rahamäärän tarkistaminen

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

Työsopimuslaki

3 luvun 6 § Laittomaksi julistetun työnseisauksen jatkaminen

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

Merityösopimuslaki

4 luvun 9 § Laittomaksi julistetun työnseisauksen jatkaminen

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

Voimaantulo- ja siirtymäsäännökset

Klikkaa ja lisää otsikko avoimelle kysymykselle

Steiner Nico
Työ- ja elinkeinoministeriö

Steiner Nico
Työ- ja elinkeinoministeriö